

Las fortificaciones de Vilamur ES

El 9 de marzo de 1938, en plena Guerra Civil Española, el ejército franquista inició una gran ofensiva que comportó el hundimiento del frente de Aragón y la entrada de sus unidades en las comarcas de Lleida. La 62ª División, comandada por el coronel en funciones de general Antonio Sagardía Ramos, ocupó Gerri de la Sal, Peramea, Enviny y Sort el 13 de abril. La misma División se encargó de la fortificación de una extensa área de El Pallars Sobirà aprovechando el estancamiento del frente durante meses en la orilla del río Noguera Pallaresa.

Fortificaciones del ejército franquista

Estructuralmente, el conjunto de Vilamur lo formaban diferentes elementos defensivos, básicamente casamatas de piedra empastada con mortero, o bien encofradas y con cubierta de hormigón, además tenían chimenea en el interior, lo que permitía encender la lumbre y soportar el frío del invierno. Estas construcciones disponían de aspilleras aptas para el fuego de armas automáticas. Las casamatas se conectaban mediante una red de trincheras excavadas en el suelo. Los finales del tramo de esta red defensiva se protegieron con parapetos de piedras empastadas con mortero, y estaban provistos de aspilleras para fusileros. Finalmente, el conjunto defensivo se complementaba con una alambrada montada sobre piquetas de hierro.

La vida militar en las fortificaciones

Una compañía prestaba servicio permanente a la línea defensiva de Vilamur. La unidad militar era comandada por dos o tres oficiales, y diversos sargentos y cabos, indispensables para garantizar la disciplina y la actividad militar diaria. La supervisión del estado del armamento y de la suficiencia del abastecimiento en este lugar, como la leña para las chimeneas, las cajas de munición, el almacenaje de las bombas de mano y el suministro de la intendencia militar, eran responsabilidad de estos mandos.

Ataques republicanos sobre el sector de Vilamur

La seguridad de la línea defensiva de Vilamur, durante los meses que tuvo permanencia continua de tropas, se vio afectada solo una vez por ataques de la aviación republicana. Aprovechando que la zona tenía defensa anti-aérea, el 22 de mayo de 1938, coincidiendo con el inicio de la ofensiva de su ejército sobre el territorio de Lleida, nueve bombarderos Polikarpov RZ, de fabricación soviética, efectuaron dos servicios y bombardearon Sort, entrando por Vilamur. Del ataque resultaron tres muertos y 11 heridos, y la destrucción de algunas casas del núcleo urbano. El mismo día, la escuadrilla de caza Polikarpov I-15, que cubría el servicio con los bombarderos en este sector, ametralló las posiciones en el sur de Malmercat y la carretera en puntos próximos a Vilamur.

Coordinació:
Cat Patrimoni

Textos i documentació:
Xavier Reñé

Fotos:
Arxíu Comarcal del Pallars Sobirà, Josep Calvet i *Espanya en llamas. 1936* (edició de 1970)

Informació:
Ajuntament de Soriguera
Telf. 973 620 167
www.soriguera.com

Espais
de Memòria
Front del Pallars

Les fortificacions de Vilamur

memorial
democràtic

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

Ajuntament de Soriguera

cooperación cooperación
territorial territorial
2007-2013

Invirtiendo en nuestro futuro
Investir dans notre avenir

Les fortificacions de Vilamur CAT

El 9 de març de 1938, en plena Guerra Civil espanyola, l'exèrcit franquista va iniciar una gran ofensiva que va comportar l'enfonsament del front d'Aragó i l'entrada de les seves unitats a les comarques de Lleida. La 62a Divisió, comandada pel coronel en funcions de general Antonio Sagardía Ramos, va ocupar Gerri de la Sal, Peramea, Enviny i Sort el 13 d'abril. Aquesta mateixa Divisió es va encarregar de la fortificació d'una extensa àrea del Pallars Sobirà aprofitant l'estancament del front durant nou mesos a les ribes del riu Noguera Pallaresa.

Fortificacions de l'exèrcit franquista

Estructuralment, el conjunt de Vilamur el formaven diferents elements defensius: bàsicament casamates de pedra relligada amb morter, o bé encofrades i amb coberta de formigó, les quals tenien a l'interior xemeneia, que permetia fer-hi foc i suportar el fred de l'hivern. Aquestes construccions disposaven d'espitlleres aptes per al foc d'armes automàtiques. Les casamates es connectaven mitjançant una xarxa de trinxeres excavades a terra. Els finals de tram d'aquesta xarxa defensiva es protegien amb parapets de pedres relligades amb morter, proveïts d'espitlleres per a fusellers. Finalment, el conjunt defensiu es complementava amb una fil·lerada muntada sobre piquetes de ferro.

La vida militar a les fortificacions

Una companyia prestava servei permanent a la línia defensiva de Vilamur. La unitat militar era comandada per dos o tres oficials, i diversos sergents i caporals, indispensables per garantir la disciplina i l'activitat militar diària. La supervisió de l'estat de l'armament i de la suficiència de l'aprovisionament en aquest indret, com la llenya per a les xemeneies, les caixes de munició, l'emmagatzematge de les bombes de mà i el subministrament de la intendència militar, eren responsabilitat d'aquests comandaments.

Atacs republicans sobre el sector de Vilamur

La seguretat de la línia defensiva de Vilamur, durant els mesos que va tenir permanència contínua de tropes, es va veure afectada només una vegada per atacs de l'aviació republicana. Aprofitant que la zona no tenia defensa antiaèria, el 22 de maig de 1938, coincidint amb l'inici de la ofensiva del seu exèrcit sobre el territori de Lleida, nou bombarders Polikarpov RZ, de fabricació soviètica, van efectuar dos serveis i van bombardejar Sort, entrant per Vilamur. De l'atac, en van resultar tres morts i 11 ferits, i la destrucció d'algunes cases del nucli urbà. El mateix dia, l'esquadrilla de caces Polikarpov I-15, que cobria el servei amb els bombarders en aquest sector, va metrallar les posicions al sud de Malmercat i la carretera en punts propers a Vilamur.

Les fortifications de Vilamur FR

Le 9 mars 1938, en pleine Guerre Civile espagnole, l'armée franquiste initia une grande offensive qui entraîna l'effondrement du front d'Aragon et facilita ainsi l'entrée de ses troupes dans les régions de Lleida. La 62ème Division, dirigée par le colonel Antonio Sagardía Ramos qui assumait les fonctions de général, occupa, le 13 avril, les villages de Gerri de la Sal, Peramea, Enviny et Sort. Cette même division prit en charge la fortification d'une vaste zone du Pallars Sobirà tout en tirant profit, durant une période de neuf mois, du front sur les rives du fleuve Noguera Pallaresa.

Fortifications de l'armée franquiste

Structurellement parlant, le complexe de Vilamur était formé de divers éléments de défense: principalement des casemates de pierre assemblées à l'aide de mortier, ou encore de coffrage et avec une couche de béton, ces dernières étaient munies de cheminée d'intérieur qui permettait d'y faire du feu afin de supporter les rigueurs de l'hiver. Ces constructions disposaient de meurtrières qui permettaient l'utilisation d'armes à feu automatiques. Les casemates étaient reliées entre elles par le biais d'un réseau de tranchées creusées sur le sol. La fin de ce réseau de tranchées de défense était protégée par des parapets en pierre assemblés également à l'aide de mortier, ces derniers étaient pourvus de meurtrières pour les tireurs. Finalement, le complexe de défense était parachevé par une rangée de fils barbelés accrochés à des piquets en fer.

La vie militaire dans les fortifications

Une compagnie assurait l'assistance constante de la ligne défensive de Vilamur. La troupe militaire était dirigée par deux ou trois officiers et divers sergents ainsi que par des caporaux qui étaient indispensables afin de garantir la discipline et l'activité militaire quotidienne. La supervision de l'état de l'armement ainsi que de l'abondance de l'approvisionnement en ces lieux, comme par exemple en bois pour les cheminées, de caisses de munition, le stockage de bombes à main ainsi que l'approvisionnement de l'intendance militaire découlaient de la responsabilité de ces dirigeants.

Attaques républicaines sur le secteur de Vilamur

La sécurité de la ligne défensive de Vilamur, lors des mois de permanence continue des troupes, se vit affectée une seule fois uniquement par les attaques de l'aviation républicaine. Profitant du fait que cette zone ne bénéficiait pas de défense antiaérienne, le 22 mai 1938, date qui correspond également au début de la offensive de son armée sur le territoire de Lleida, 9 bombardiers Polikarpov RZ de fabrication soviétique effectuèrent deux raids aériens et bombardèrent la commune de Sort, en passant par Vilamur. Cette attaque eut pour conséquence trois victimes mortelles et 11 blessés, ainsi que la destruction de certaines maisons du centre urbain de la commune. Le même jour, l'escadrille des avions de chasse Polikarpov I-15, qui assurait les raids aériens et les bombardements sur ce secteur, mitraillèrent les positions du sud de Malmercat ainsi que la route à certains points proches de Vilamur.

The Fortifications of Vilamur ENG

On 9th March 1938, in the depths of the Spanish Civil War, the Francoist army began a major offensive which led to the collapse of the Aragon front and the entry of its units into the province of Lleida. The 62nd Division, commanded by the colonel acting as a general Antonio Sagardía Ramos, occupied Gerri de la Sal, Peramea, Enviny and Sort on 13th April. This same division set out to fortify an extensive area of the Pallars Sobirà, taking advantage of the front becoming bogged down for nine months on the banks of the river Noguera Pallaresa.

The Francoist Army's Fortifications

In structural terms, the Vilamur complex was made up of different defensive features, basically casemates built from local stone held together with mortar, or else cast in cement with concrete roofs, with fireplaces inside so that a fire could be lit to keep warm in winter. These constructions had loopholes through which automatic weapons could be fired.

The casemates were connected together by a network of trenches dug out of the ground. The ends of this defensive network were protected by parapets built of stone and mortar, with loopholes for riflemen. Finally, the defensive system was complemented by barbed wire mounted on metal spikes.

Army Life in the Fortifications

There was a company permanently stationed on the Vilamur defensive line. The military unit was commanded by two or three officers and several sergeants and corporals, essential to keep up discipline and daily military activities. These officers and NCO's were responsible for supervising the state of weaponry and adequate supplies on the spot, including wood for the fireplaces, as well as storage of munitions and hand grenades and military administration.

Republican Attacks on the Vilamur Sector

The security of the Vilamur defensive line was only affected once by Republican air attacks in the nine months that troops were stationed there. Taking advantage of the fact that the area had no anti-aircraft defences, on 22nd May 1938, coinciding with the start of the Republican offensive in the province of Lleida, 9 Soviet-built Polikarpov RZ bombers made two sorties and bombed Sort, approaching via Vilamur. The raid left 3 dead and 11 injured, as well as destroying several houses in the town. On the same day, the squadron of Polikarpov I-15 fighters which escorted the bombers in this sector strafed positions south of Malmercat and the road at several points near Vilamur.